

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

SECȚIA PENTRU PROCURORI

HOTĂRÂREA nr. 424

din 05 mai 2020

Prin cererea înregistrată la Consiliul Superior al Magistraturii sub nr. 1/17563/09.09.2019, Asociația "Inițiativa pentru Justiție" a solicitat apărarea reputației profesionale a procurorilor, în raport de afirmațiile doamnei judecător Stoicescu Adriana Petronela - președinte al Tribunalului Timiș - cuprinse în textul postat de aceasta la data de 24 august 2019, ora 10:21, pe contul personal de facebook și în cuprinsul unui comentariu la propria postare, afirmații cu privire la care asociația a apreciat că a fost adusă atingere reputației profesionale a tuturor procurorilor, prin aceea că procurorii au fost prezentați ca fiind în slujba unor politicieni corupți și a unor infractori sponsori.

Se mai afirmă despre procurori că au pus bazele unei republici a lor (ceea ce implică plasarea lor într-o poziție de dominare *de facto* față de instanțele de judecată, incompatibilă cu principiul independenței justiției-teză susținută obsesiv și fără niciun fundament, de câțiva ani, de o anumită parte a clasei politice) și, datorită puterii imense pe care o au în această republică a lor, procurorii se dedau inclusiv la obținerea de mărturisiri de la inculpați, prin amenințări cu violul soției însărcinate - afirmație apreciată de petentă șocantă, de o gravitate extremă.

A mai remarcat petenta că în text se arată că acei procurori care și-au exprimat dezacordul cu privire la înființarea Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție (majoritatea celor care activează în sistem) sunt "securiști" (adică persoane care au fost în

slujba fostei Securități și/sau aflate în slujba unor servicii de informații, activități incompatibile cu statutul magistraților și cu un sistem de justiție independent).

Autoarea cererilor a arătat că postarea magistratului judecător a fost preluată de agenția de presă Mediafax și de diverse site-uri de presă (<https://evz.ro>; <https://www.stiripesurse.ro>; <https://monitoruljustitiei.ro>; <https://stireadeiasi.ro>), a beneficiat de un număr mare de aprecieri (770 de tip "îmi place", 68 de tip "Ador" și zeci de comentarii laudative) precum și de un număr mare de distribuiri (449) într-un interval de doar 38 ore de la momentul publicării-până la momentul efectuării capturilor de ecran anexate cererilor.

Asociația a considerat că, venind din partea unui judecător cu experiență, a unei persoane credibile, ocupând și o funcție de conducere, afirmațiile aduc atingere reputației profesionale a procurorilor, inducând sau întărind ideea, în mintea cititorilor neavizați, că procurorii slujesc infractorilor sau că sunt chiar ei infractori fără niciun fel de scrupule (care merg până la amenințarea inculpatului cu violul soției însărcinate).

Prin adresa din data de 11.09.2019, Președintele Consiliului Superior al Magistraturii a solicitat Inspecției Judiciare efectuarea de verificări.

În contextul verificărilor efectuate în conformitate cu dispozițiile art. 74 lit. g din Legea 317/2004 republicată, cu modificările și completările ulterioare, și în cadrul dat de prevederile art. 96-99 din Regulamentul privind normele de efectuare a lucrărilor de inspecție, au fost avute în vedere cererea formulată de Asociația "Inițiativa pentru justiție", capturile de ecran conținând postarea pe facebook și o parte a comentariilor/răspunsurilor la această postare, precum și soluția dispusă în lucrarea nr. 19-4106 a Direcției de Inspecție pentru judecătorești prin care s-a dispus clasarea sesizării formulate de Asociația "Inițiativa pentru justiție" sub aspectul abaterii disciplinare prev. de art. 99 lit. a din Legea 303/2004 rep și a încălcării normelor Codului deontologic al judecătorilor și procurorilor.

Inspectorii judiciari au întocmit raportul nr. 19-4711 și au concluzionat că afirmațiile inserate în cuprinsul postării nu sunt de natură să producă un impact negativ asupra reputației procurorilor.

Analizând raportul Inspecției Judiciare și văzând înscrisurile atașate, Secția pentru procurori constată că afirmațiile doamnei judecător Stoicescu Adriana Petronela, ce au

determinat sesizarea Inspecției Judiciare, în vederea efectuării verificărilor legale, pentru a se stabili existența posibilei afectări a reputației profesionale a procurorilor, sunt următoarele:

„Atacurile imunde la adresa Danei Gârbovan dovedesc micimea incredibilă a unei societăți ruptă complet de normalitate și moralitate.

Politicienii corupți în tovărășie cu interlopii sponsori nu își pot imagina o justiție altfel decât cea pe care aproape au reușit să și-o creeze.

Pseudo justiția lor.

A pseudo polițiștilor, agramăți și burtoși, plătiți regește să anunțe când vine potera cu vreo enervantă percheziție domiciliară.

A pseudo procurorilor, cei care au pus bazele republicii lor, în care inculpatul spune ce lapte a supt de la mamă doar să își scape soția însărcinată de un mic viol, așa cum discret i s-a sugerat că s-ar putea întâmpla dacă nu declară ce trebuie.

A pseudo judecătorilor care scriu minute la dictare, așteptând înfrigurați concediul într-o țară exotică, pentru a sta liniștiți în jacuzzi cu prietenul tocmai salvat...

Asta s-a dorit.

Parțial au reușit, câtă vreme pare că avem magistrați care folosesc codul penal doar sub piciorul mesei, pentru a nu tulbura șprîturile care îi așteaptă, numai bune și răcoritoare după o zi obositoare

Parțial au reușit, câtă vreme avem fotografii de busturi bine lucrate și recitaluri de manele...

Parțial au reușit, câtă vreme avem procurori care nu au întocmit în viața lor un rechizitoriu, dar țin lecții de drept constituțional.

Parțial au reușit, câtă vreme avem juri care țin discursuri politice, declarând apoi că inspecția judiciară trebuie tratată cu sictir și o discretă flegmă...

Oamenii simpli nu vor, însă, pseudo justiția infractorilor.

Vor să știe că cei în fața cărora vin cu respect și speranță cunosc legea și o aplică cu bună credință.

Vor să știe că cei care greșesc plătesc.

Vor să se simtă apărați și respectați în propria țară.

Politicienii avizi de putere si corupți, cei în așteptarea puterii si flamânzi, rubedeniile si prietenii lor nu vor asta.

Vor o justiție a lor, aservită politic și care să răspundă doar ordinelor.

Minciunile ordinare, dezinformarea si lațurile aruncate în capul magistraților onești sunt singurele lor arme împotriva justiției normale.

Pentru ei si pentru magistrații pe care îi protejează, inspecția judiciară si secția de investigare a magistraților sunt cele mai mari rele care pot exista în justiție pentru că sunt singurele instituții care pot opri reinstaurarea republicii pseudo procurorilor, domnia autosuficienței, a lipsei de profesionalism, a lipsei de responsabilitate.

Iar un ministru integru si profesionist echivalează cu un dezastru.

Vestea proastă e că Dana Gârbovan nu e singură.

Chiar dacă nu îi vedeți, are alături de ea magistrații care cred cu tărie în vocația lor.

Care nu fac compromisuri.

Și care nu vor permite să vă folosiți de ei pentru a vă atinge scopurile murdare."

și

"Sunt niște mizerii incredibile aruncate în spațiu public numai din cauza secției speciale pe care nu o vor securizii. Asta e speța, pe scurt".

Având în vedere că *reputația* reprezintă părerea publică favorabilă sau defavorabilă referitoare la o anumită persoană și reținând că situația descrisă de petentă reprezintă, în fapt, o critică referitoare la modalitatea în care afirmațiile vizate pot crea o presiune psihică asupra procurorilor și suspiciuni în rândul opiniei publice raportat la activitatea acestora, Secția pentru procurori urmează să recalifice cererea de apărare a reputației profesionale formulate de Asociația „Inițiativa pentru Justiție” reprezentată de domnii procurori Sorin Marian Lia și Bogdan-Ciprian Pîrlog în *cerere de apărare a independenței procurorilor din cadrul Ministerului Public.*

Secția reține că principiile independenței și imparțialității procurorilor sunt conținute de art. 124 alin. (3) din Constituția României, art. 3 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și de art. 3 alin. (2) din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, aprobat

prin Hotărârea nr. 328/2005 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, cu modificările și completările ulterioare.

În conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și modificată, procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiului legalității, al imparțialității și al controlului ierarhic, sub autoritatea ministrului justiției.

Referiri privind aceste principii se regăsesc și în reglementările internaționale, după cum urmează:

- Principiile fundamentale referitoare la independența magistratului, adoptate la Milano în anul 1985 și confirmate de Adunarea Generală a ONU, în care se precizează la art. 1 că „independența magistraturii trebuie garantată de către stat și enunțată în Constituție sau altă lege națională, iar toate instituțiile guvernamentale sau altele trebuie să o respecte”, iar la art. 2 se menționează că „sistemul juridic va decide în problemele care îi sunt înaintate, imparțial, pe baza faptelor și în conformitate cu legea, fără vreo restricție, influență incorectă, sugestie, presiune, amenințare sau interferență, directă sau indirectă, din orice parte sau pentru orice motiv”;

- Consiliul Consultativ al Procurorilor Europeni (CCPE) în avizul nr. 13/2018 privind independența, responsabilitatea și etica procurorilor arată că prin "independență" se înțelege faptul că procurorii nu sunt supuși vreunei ingerințe ilegale în exercitarea atribuțiilor lor de a asigura respectarea și aplicarea legii și a statului de drept și că, în acest context, nu sunt supuși niciunei presiuni politice sau oricărei alte influențe ilegale. În același act, se mai precizează că independența se aplică atât serviciului public de urmărire penală/ministerului public în ansamblul său, cât și procurorilor luați individual.

Secția pentru procurori mai reține că în art. 30 din Constituția României se prevede că „libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete, prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile”, iar art. 10 alin. (1) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului prevede că „Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere”.

Prin urmare, libertatea de exprimare prevăzută de art. 10 al Convenției, este un drept fundamental, ce are un rol special în orice societate democratică, putând fi catalogată chiar ca una dintre garanțiile acesteia, o condiție primordială a progresului, ea aplicându-se nu numai informațiilor sau ideilor primite în mod favorabil sau considerate inofensive, ci și celor care șochează sau neliniștesc o persoană sau o parte a populației, în baza pluralismului, toleranței și spiritului de deschidere, fără de care o societate democratică nu poate exista. (Cauza Handyside contra Marii Britanii; Cauza Jersild contra Danemarcei).

Potrivit art. 10 alin. (2) din Convenție, exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică.

Membrii sistemului judiciar, ca și ceilalți cetățeni, au dreptul la libertate de expresie, credință, asociere și adunare. În exercitarea acestor drepturi, judecătorii vor trebui să se comporte într-o astfel de manieră care să le păstreze demnitatea funcției și imparțialitatea și independența sistemului judiciar.

Referitor la libertatea de exprimare a magistraților, Comisia de la Veneția a stabilit următoarele repere: "În evaluarea proporționalității unei ingerințe în libertatea de exprimare a unui judecător, Curtea Europeană a Drepturilor Omului ia în calcul toate circumstanțele cauzei, inclusiv funcția îndeplinită, conținutul declarației, contextul său, natura și gravitatea sancțiunilor aplicate. [...] În ceea ce privește participarea judecătorilor la dezbaterile politice, situația politică internă în care are loc această dezbateră este, de asemenea, un element important care trebuie luat în considerare pentru a preciza limitele libertății de exprimare. Astfel, contextul istoric, politic și juridic al dezbaterii – fie că dezbateră poartă sau nu asupra unei chestiuni de interes general, fie că declarațiile contestate au fost făcute sau nu într-o campanie electorală – este deosebit de important. O criză democratică sau o inversare a ordinii constituționale trebuie, desigur, să fie considerată decisivă în contextul concret al unui caz și esențială pentru determinarea domeniului de aplicare al libertăților fundamentale ale judecătorilor." (A se vedea CDL-AD(2015)018, Avizul nr.806/2015 – Raport cu privire la libertatea de exprimare a judecătorilor, Veneția, 19-20 iunie 2015, paragrafele 83 - 84)

Prin urmare, trebuie să existe un just echilibru între dreptul fundamental al unei persoane la respectarea libertății de exprimare și interesul legitim al unui stat democratic de a

veghea ca funcția publică să se conformeze scopurilor enunțate în textele menționate în precedent, sens în care expunerile făcute de judecători chiar și pe Facebook, considerat ca fiind un spațiu public, trebuie să se încadreze în standardele impuse prin actele normative care reglementează regulile de conduită, magistratul fiind ținut să nu periclitize, prin conduita sa profesională și morală, percepția publicului asupra activității procurorilor, actori decisivi în înfăptuirea justiției penale și nu numai.

De asemenea, trebuie avut în vedere și faptul că modul concret în care își expune ideile un magistrat este determinat și de aspecte de ordin subiectiv, legate de temperamentul și personalitatea sa, de talentul său oratoric, de nivelul de cultură, al său sau al celor cărora se adresează, acesta fiind însă obligat, în toate cazurile, să mențină echilibrul între sistemul său de valori, convingerile sale proprii și necesitatea de a le împărtăși altora, pe de o parte, și integritatea, obligația de rezervă și discreția indisolubile calității de magistrat, pe de altă parte, astfel încât, în materia respectării dreptului la libertatea de exprimare și a identificării limitelor acestuia, problema cea mai delicată o constituie stabilirea măsurii echilibrului care trebuie păstrat între exercițiul dreptului la liberă exprimare, cu limitările specifice, și protecția intereselor sociale ale drepturilor individuale.

Secția pentru procurori reține că activitatea judecătorilor și procurorilor pe platformele de socializare este supusă unor rigori specifice. Virtutea echilibrului este standardul etic după care judecătorii și procurorii trebuie să se ghideze în spațiul online. Această virtute surprinde identitatea profesională fixată de valorile imparțialității și obiectivității.

Potrivit „Îndrumarului de bune practici privind activitatea judecătorilor și procurorilor în spațiul social media/platformele on-line” aprobat prin Hotărârea nr. 272/10.12.2019 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, realitatea lumii justiției este receptată de opinia publică în funcție de modalitatea de reflectare a acesteia în media online, pentru că, în general, publicul nu are acces direct la evenimentele care formează lumea justiției. În acest sens, este important de conștientizat că nu doar prin sentințe, rechizitorii sau ordonanțe, judecătorii și procurorii au un impact mai mic sau mare asupra întregii societăți, ci orice manifestare, online sau offline, poate influența concepția generală a societății despre funcția pe care o îndeplinesc sau despre funcția pe care o îndeplinesc cei la care se referă comentariul. Așadar, modul în care opinia publică percepe realitatea justiției este influențat

de modul în care judecătorii, procurorii și instituțiile publice din sistemul de justiție⁰ reflectă și pe rețelele sociale, știut fiind că acestea reprezintă o importantă sursă de informare pentru mass-media și pentru cetățeni. Nu se poate interzice judecătorilor și procurorilor să folosească social media în viața lor privată, atunci când utilizarea se referă la chestiuni private sau alte aspecte sociale sau profesionale, în limitele codului deontologic, o astfel de utilizare intrând sub incidența dreptului la libertatea de exprimare. Cu toate acestea, importanța rolului jucat de către judecători și procurori presupune, în mod necesar, limite ale conținutului.

Judecătorii și procurorii trebuie să fie conștienți că mesajele de pe rețelele de socializare pot influența percepția societății asupra sistemului judiciar și a magistraturii. Aceștia trebuie să țină seama de faptul că mesajele publicate pe rețelele de socializare sunt și rămân publice, chiar dacă sunt supuse unor parametri de confidențialitate. Prin urmare, aceștia trebuie să analizeze în orice moment pericolele potențiale atunci când utilizează rețelele sociale sau platformele de comunicare socială.

Se recomandă magistraților, printre altele, să respecte obligația de rezervă atunci când își exercită libertatea de exprimare pe social media; să nu inițieze sau să se implice în debateri pe rețelele de socializare în care sunt folosite injuriile, atacurile la persoană, precum și orice altă formă directă sau indirectă de manifestare de natură să aducă atingere demnității persoanei, limbajul folosit de judecători și procurori trebuie să fie respectuos și să invite la dialog, nu să antagonizeze părțile implicate într-o dezbatere

Totodată, se recomandă ca judecătorii și procurorii să fie foarte precauți cu privire la manifestarea indignării pentru a evita polarizarea și radicalizarea alimentată de social media, iar mesajele postate de către judecători și procurori să fie explicite, clare, și argumentate, evitându-se aluziile.

Secția pentru procurori constată că postarea doamnei judecător Stoicescu Adriana Petronela, efectuată în data de 24.08.2019 pe contul personal de Facebook, redată mai sus, care a fost preluată, ulterior, așa cum s-a arătat, de către mai multe site-uri de presă online, a fost făcută într-un context politico-social care suscita, la momentul respectiv, atenția atât a opiniei publice în general, cât și a mediului juridic în particular, respectiv acela în care, în

luna august 2019, Guvernul României a anunțat că propunerea pentru funcția de ministru al justiției este doamna judecător Gîrbovan Dana Cristina, generând totodată opinii pro și contra acestei numiri.

Secția pentru procurori apreciază că limita libertății de exprimare a fost în mod cert depășită prin afirmația „*Pseudo justiția lor. (...) A pseudo procurorilor, cei care au pus bazele republicii lor, în care inculpatul spune ce lapte a supt de la mamă doar să își scape soția însărcinată de un mic viol, așa cum discret i s-a sugerat că s-ar putea întâmpla dacă nu declară ce trebuie*”, prin care se sugerează ideea săvârșirii de către procurori a unor abuzuri prin modul în care aceștia înțeleg să-și desfășoare activitatea.

Dincolo de calitatea limbajului folosit, Secția pentru procurori reține că toate aceste afirmații au avut drept efect dezinformarea opiniei publice cu privire la activitatea Ministerului Public, cu un impact profund negativ asupra justițiabililor, de natură a le afecta încrederea în actul de urmărire penală și de a amplifica nemulțumirile care, de altfel, sunt inerente în procedura judiciară.

Afirmațiile sus-menționate au dobândit un grad și mai mare de veridicitate, dacă se are în vedere calitatea de judecător (cu funcție de conducere) a celui ce le-a formulat, inducându-se opiniei publice ideea că procurorii dispun luarea unor măsuri altfel decât cu respectarea principiilor care guvernează desfășurarea procesului penal, creând astfel în mod artificial un dubiu serios cu privire la independența acestora. Prin expresiile folosite, doamna judecător și-a exprimat virulent opinia negativă, pe social media, cu privire la probitatea profesională și morală a colegilor săi, într-o manieră deloc echilibrată.

Așa cum s-a reținut și în jurisprudența CEDO, Secția reține distincția dintre declarațiile factuale și judecățile de valoare; cu toate acestea, chiar și în cazul în care o declarație constituie o judecată de valoare, trebuie să existe un temei factual suficient pentru a o justifica, în caz contrar fiind considerată excesivă.

Or, postarea în cauză conține acuzații privind o conduită nelegală și necorespunzătoare procurorilor în desfășurarea urmăririi penale și, chiar dacă s-ar admite că au existat anumite acțiuni imputabile unor procurori având ca obiect modalitatea de efectuare a urmăririi penale, Secția constată că, pe de-o parte, procedurile legale nu au fost finalizate prin sentințe definitive, iar, pe de altă parte, prezentarea unei conduite individuale, ca fiind

una general valabilă în rândul procurorilor este nejustificată și depășește cadrul permis unei judecăți de valoare.

S-a mai afirmat și că acei procurori care și-au exprimat dezacordul cu privire la înființarea Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție sunt "securiști", sugerându-se, astfel, că prin poziția publică exprimată față de Secția pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție, aceștia se comportă similar membrilor serviciilor secrete comuniste, afirmație ofensatoare și lipsită de eleganță, termenul în sine fiind de natură a genera o emoție colectivă negativă în mentalul colectiv românesc.

Secția consideră că acuzațiile privind preținsele abuzuri și afinitatea procurorilor cu fostul serviciu secret comunist sunt grave și susceptibile să afecteze exercitarea atribuțiilor acestora. Chiar dacă standardul criticii este mai ridicat la discursul public având ca obiect un magistrat, nu este înlăturată necesitatea unui temei factual suficient în ceea ce privește declarațiile care îi prejudiciază independența, chiar și atunci când astfel de declarații sunt considerate judecăți de valoare și nu declarații factuale.

Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii constată că prin afirmațiile grave ale doamnei judecător Stoicescu Adriana Petronela a fost încălcat justul echilibru între exercițiul dreptului la liberă exprimare, cu limitările specifice, și protecția intereselor sociale ale drepturilor individuale, și acest fapt este de natură să producă un impact negativ asupra independenței, prestigiului și credibilității procurorilor din cadrul Ministerului Public.

Raportat la cele reținute, Secția constată că mesajul postat pe rețeaua de socializare, cât și comentariile aduse pe marginea acestuia nu se circumscriu unei activități de informare a publicului desfășurată în limite normale, fiind identificate elemente de natură a aduce atingere independenței procurorilor din cadrul Ministerului Public.

Față de cele expuse, în temeiul dispozițiilor art. 40 alin. 2 lit. q) cu referire la art. 30 alin. (1) teza a II-a din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin vot direct, cu unanimitatea voturilor membrilor prezenți

SECȚIA PENTRU PROCURORI A

CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE

Art. 1 - Recalifică cererile de apărare a reputației profesionale formulate de Asociația „Inițiativa pentru Justiție” reprezentată de domnii procurori Sorin Marian Lia și Bogdan-Ciprian Pîrlog în cereri de apărare a independenței procurorilor din cadrul Ministerului Public.

Art. 2 - Admite cererile de apărare a independenței procurorilor din cadrul Ministerului Public formulate de Asociația „Inițiativa pentru Justiție” reprezentată de domnii procurori Sorin Marian Lia și Bogdan-Ciprian Pîrlog .

Art. 3 - Prezenta hotărâre a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii se comunică Inspecției Judiciare și petentei.

Data în București, la data de 05 mai 2020

Vicepreședinte,

Procuror Tatiana TOADER